

СПІВВІДНОШЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ВЛАДИ І ЕКОНОМІКИ

Актуальність теми дослідження. Актуальність дослідження політичної влади і економіки та проблем їх співвідношення зумовлена тим, що перехід від однієї суспільно-політичної системи до іншої пов'язаний з певними кризовими явищами в економіці, тому важливим завданням в цих умовах є пошук оптимальних політичних рішень економічних проблем.

Економіка і політика є двома підсистемами єдиної суспільної системи. За загальним законом системності вони є взаємопов'язаними, і в той же час відносно самостійними. Вони відносно самостійні оскільки підкоряються своїм особливим законам розвитку. В той же час вони взаємопов'язані, оскільки є предметом інтересів одних і тих самих людей і соціальних груп – реалізація цих інтересів (перш за все матеріальних) відбувається через відповідну форму взаємодії, розподілу і перерозподілу економічної і політичної влади. Взаємообумовленість політики і економіки на рівні систем є предметом соціології. Для політології важливі перш за все взаємостосунки суб'єктів політичної та економічної влади, а також між суб'єктами політичної влади з приводу економіки [1].

Економічна і політична влада розрізняються за сферою своєї дії і за механізмом здійснення. Політична влада означає підкорення і примушення людей до виконання певних законів, приписів, норм суспільного і державного життя за допомогою політичного (державного) авторитету і сили. Економічна влада є регулюванням взаємостосунків між людьми з приводу виробництва, обміну та розподілу матеріальних благ, в основі якого – власність на засоби виробництва. Суб'єктами економічної влади є власники, тобто окремі особи, або трудові колективи, групи співвласників, а також держава та інші політичні або громадські організації. Взаємозв'язок і самостійність економіки і політики проявляється вже в тому, що суб'єкти економічної і суб'єкти політичної влади можуть як співпадати, так і існувати окремо.

Економіка є найважливішим об'єктом політичної діяльності. З одного боку – як основа політичної влади, в розумінні її економічної могутності (це стосується будь-якої держави, незалежно від характеру втручання держави в економіку). З іншого боку – як основа авторитету політичної влади в розумінні успішної економічної політики. Таким чином, економічна політика є одним з головних напрямків діяльності держави, і, одночасно, одним з головних предметів у програмах політичних партій. Втім, політична влада завжди була засобом економічного збагачення – держав, суспільних груп або окремих осіб. Використання політичної влади в особистих або групових матеріальних інтересах називається корупцією (з лат. *corruptio* – підкуп). Це не тільки хабарництво державних службовців і політиків, вона може виявлятися також у проведенні економічної політики у власних інтересах, використанні державних ресурсів в особистих цілях, прямому грабунку державних коштів або цінностей [1].

У сучасному світі на співвідношення політичної влади і економіку великий вплив несе глобалізація, тим самим виокремлюють дві позиції [2]. Перша полягає у твердженні, що глобалізація послаблює національну державу. Більшість людей сьогодні живуть у країнах, чий суверенітет визначається та регулюється нормами світової міжнародної системи та організаціями глобальної капіталістичної економіки, тому державний суверенітет часто виявляється обмеженим. Друга позиція: глобалізація не послаблює державу, проте кидає їй виклик, змушує пристосовувати її політику до вимог глобальних ринків. В умовах глобалізації, зазначають вчені, політика спирається лише на власні сили в економічній сфері стає неможливою. Глобалізація економічної діяльності держав передбачає використання принципу вільної торгівлі, лібералізацію правової бази [2].

Висновок. У результаті дослідження проблеми взаємної залежності політики й економіки можна зробити висновок, що неправомірно розглядати економіку як самостійну сферу громадського життя, ізольовану від інших суспільних явищ, тому що економіка і політика знаходяться в нерозривній єдності, постійній взаємодії і взаємозалежності. Політична влада у більшості випадків опосередковано впливає на економічний стан у державі, однак вона безпосередньо впливає на дії економічної влади держави, яка в свою чергу, безпосередньо втручається в економічне життя держави.

Список використаних джерел

1. Стулова І.М. Економіка і політика: можливі напрямки дослідження взаємозв'язків. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-79.html>
2. Шергін С. О. Політологічний дискурс глобалізації. Глобалізація і глобальне управління: історичний, соціальний та політологічний виміри: матеріали міжвидом. наук.-практ. конф. / відп. ред. С. О. Шергін. Київ: Центр вільної преси, 2009. С. 27–30. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2017/05/5.pdf>